

Tekst 1

- 1p 1 Op welke plekken in het theater bevonden de sprekende personages in tekst 1 zich precies?
- A bij de εἴσοδοι en in het θέατρον
 - B in het θέατρον en in de ὀρχήστρα
 - C voor de σκηνή en in de ὀρχήστρα
 - D voor de σκηνή en in het θέατρον

Regel 314-316 **Het** t/m **aard**

Uit deze regels komt een kenmerk van Euripides naar voren dat hij volgens veel lezers in hogere mate bezit dan de andere Griekse tragedieschrijvers.

- 1p 2 Om welk kenmerk gaat het? Baseer je antwoord op de achtergronden bij de teksten die je voor dit examen gelezen hebt.

Regel 319-322 **Jij** t/m **worden**

In het vervolg refereert Cadmus aan hetzelfde gevoel als Teiresias hier doet.

- 3p 3 a Citeer uit de regels 330-336 (᾿Ω t/m προσῆ) het Griekse woord voor het begrip waardoor dat gevoel veroorzaakt wordt.

In de regels 319-322 (**Jij** t/m **worden**) maakt Teiresias gebruik van een argumentatief middel.

- b Noteer de naam van dit argumentatief middel.
- c Noteer in eigen woorden de niet uitgesproken conclusie die getrokken moet worden uit de woorden van Teiresias in de regels 319-322 (**Jij** t/m **worden**).

Regel 326 **jij bent waanzinnig**

- 1p 4 Citeer uit de regels 343-350 (Οὐ t/m μέθεξ) het Griekse tekstelement waarmee Pentheus aangeeft dat hij daarentegen vindt dat Teiresias waanzinnig is.

Regel 330-342 ᾿Ω t/m δίδου

In een commentaar merkt J. Roux op over deze passage:

Na de theoloog luisteren we nu naar de grootvader.

- 3p 5 a Noteer in eigen woorden twee argumenten voor de bewering dat Cadmus zich in deze regels als grootvader opstelt. Gebruik bij voorkeur niet meer dan in totaal 30 woorden.
- b Beargumenteer op grond van de regels 343-357 (Οὐ t/m ἰδών) dat de grootvader minder heftig door Pentheus afgewezen wordt dan de theoloog. Ga in je antwoord in op zowel de grootvader als de theoloog.

1p 6 Regel 341-342 δεῦρό t/m δίδου
Noteer een regieaanwijzing bij deze regels.

Regel 343-357 Οὐ t/m ἰδών
Deze woorden van Pentheus zijn te verdelen in drie delen, waarin steeds een andere persoon de voornaamste aandacht van Pentheus krijgt.

3p 7 Citeer van elk deel het eerste Griekse woord en noteer achter elk woord welke persoon in het desbetreffende deel de voornaamste aandacht van Pentheus krijgt.

Regel 351-357 μάλιστα t/m ἰδών
In Livius' verhaal over de Bacchanalia spreekt consul Postumius in Rome het volk toe met onder meer de volgende woorden:
Wat hun aantal betreft: wanneer ik u zeg dat het vele duizenden mensen zijn, moet u wel hevig schrikken, als ik er niet meteen bij zeg wie dat zijn en wat voor mensen het zijn. Welnu, allereerst bestaat een groot deel uit vrouwen; dat is de bron van dit kwaad geweest. Verder zijn het mannen die veel van vrouwen weg hebben, die zich lenen voor ontucht of zelf ontucht plegen, die in extase verkeren en verdoofd zijn door slaapgebrek, wijn, nachtelijk lawaai en geschreeuw.
'zich lenen voor ontucht of zelf ontucht plegen'

1p 8 Citeer uit de regels 351-357 (μάλιστα t/m ἰδών) het Griekse tekstelement dat naar hetzelfde verwijst als 'zich lenen voor ontucht of zelf ontucht plegen' in het bovenstaande citaat.

Afbeelding 1

Op afbeelding 1 is een situatie uit het verhaal van de *Bacchae* weergegeven.

3p 9 a Citeer uit de regels 337-342 van tekst 1 (Ὀρᾶς t/m δίδου) het Griekse werkwoord waarmee eenzelfde handeling wordt weergegeven als de handeling die de bacchanten op deze afbeelding hebben uitgevoerd.

Omdat er precies drie bacchanten zijn afgebeeld, wordt wel beweerd dat het drie specifieke vrouwen uit de *Bacchae* betreft.

b Noteer de naam van elk van deze drie vrouwen. Baseer je antwoord op de inhoud van de *Bacchae*.

Tekst 2

Regel 1251-1258 Ὄς t/m εὐδαίμονα

1p 10 Citeer uit deze regels het Griekse woord dat samenvat wat Pentheus' ἄμαρτία was.